

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 árendelményben részestülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA

A városok terhei.

A városok háztartása azok fejlődésének arányában egyre nagyobb terheket ró az adózó polgárság vállaira. Nincs az országnak egyetlen városa, amely a legutolsó tíz év alatt községi pótdadóját fokozottabb mértékben emelni nem lett volna kénytelen. És ha kutatjuk az okot, amely ezt a változást előidőzte, rájövünk, hogy a városok azért kénytelenek nagyobb terhet viselni, mert az állami közigazgatásból állandóan több és több teendő a városok hatáskörébe utaltatik anélkül, hogy ezek munkatöbbletére az állam a városok anyagi javadalmazását felemelte volna.

Épezték jöttek össze ez év május havában az ország másfélszáz városának kiküldöttei, hogy felhívják a kormányt és az ország figyelmét a vidéki városok mostoha sorsa iránt.

Hát bizony a vidéki városok kongresszusának kézzel fogható eredményét eddig nem láttuk. De a politikai viszonyok a közfigyelmet teljesen elterelték erről az ügyről, amely pedig ránk, vidéki városokra, életbevágó kérdés. S ugyán látjuk, hogy nekünk mindaddig napirenden kell tartani, amíg a süket fülek meg nem nyílnak s kérésünk meghallgatásra nem talál. Mert sehol másutt nem igaz annyira a közmondás, mint ebben az országban: néma gyermeknek az anyja sem érti szavát. Itt kiáltozni, lamentálni és demonstrálni kell unos-untig, ha törvényhozás és kormányok figyelmét s cselekvő jószándékát még a legkiáltóbb nemzeti közszükséglet iránt is föl akarjuk kelteni. Az egyetlen agyonbecézett központ, Budapest kivételével a városok úgyszólván mostoha gyermekei voltak állandóan kormányainknak. A faluról még csak történt elég sűrűn atyáskodó gondoskodás; ám városaink ügye-baja, föllendítésük gondolata önként soha sem jutott eszébe senkinek. Ezeknek a magyar hamupipókéknak kérvényezni, deputációzni kellett éve-kig néha egy — iskoláért is! A „jó vidék”, mint államtestünk létező faktora, csak akkor jutott a központi gondviselés szíves figyelmébe, ha apelláltak „hazafias áldozatkészség”-re s a legtarkább címeken eret vagdaltak zsebében. Minden csak a főváros volt, Budapestbe dugtak mindent, ott centrálizáltak mindent s azzal szivattak föl minden tápláló erőt a vidéki városok organizmusából, szellemi, anyagi téren egyformán.

Ilyenképpen megcsinálták a valóban világsodájának beillő nemzeti fővárost,

de százados elmaradottságban hagyták tengődni a másfélszáz vidéki elfeledett magyar várost. Szívet adtak az országnak, hatalmasat, erősen lüktetőt, vérbőségben szinte túltengőt; ám ugyanakkor elhagyták senyvedni, sorvasztó vérszegénységbe süllyedni az egykor oly virágzó vidéki emporiumokat. Pedig sehol Európában nem volna oly fontos nemzetvédő és nemzetfejlesztő szurrogátum egy erőteljes virágzó vidéki város-csoport, mint éppen a szétesni készülő magyar „nemzeti államban”. Ők volnának egy-egy nagy terület természetadta fókuszai, melyek vonzának, együtt tartanak s minden téren helyes irányban vezetnék a maguk vidékét. De ehhez imponálni is kellene tudniok s minden tekintetben vonzó erővel is birniok. De vajjon mi vonzza ma vidéki városaink legtöbbször a vidékről ambíciót, vállalkozó tőkét, munkakedvet, sőt csak mulatókedvet is? Ugyan van-e bennük, kis kivétellel, valami csábító, vagy lekötő erő s nem az „egyetlen Pestre” gravitál-e minden, figyelembe sem véve dologzni, vagy szórakozni úgy kedvében-e a tulajdon szűkebb pátriája székvarosát?

Örülünk, hogy végre öntudatra ébredtek s jelen kongresszusukkal épp erről akartak tanúságot tenni országunk közvéleménye előtt. Hogy tudniillik haladni akarnak a korrallal. Napirendjük összeállításából láttuk, hogy helyes újtán indultak meg a haladásnak: anyagi erejüket akarják legelőször is rendbe szedni, megizmosítani. E nélkül: háztartásuk s hitelük megalapozása nélkül, egyetlen lépést sem tehetnek előre. Mert a százados elmaradást most már igen nagy anyagi áldozattal lesznek képesek csak behozni. E munkájukban köteles az állam segítségükre sietni, nemcsak azért, mert előrendű státuserdeke a virágzó vidéki városok léte, hanem azért is, mert eddig csak kizsaratolta őket, legutóbb az adónovellával is érzékenyen megkárosította törvényes bevételüket, a községi pótdót s az a két millió korona melyet rekompenzációként a költségvetésbe nekik beállított, nem segítség, csak koldúsalamizsna. Abból bizony még tisztviselőik fizetésrendezését sem csinálhatják meg.

Az államra hárul a feladat, hogy a vidéki városokat az összeroskadástól megóvja. És pedig két irányban kötelessége ezt megtenni. Kevesbiti az állam által a városok hatáskörébe utalt kizárólag állami érdekű funkciókat olyképen, hogy ezeket ismét az állami igazgatás keretébe vonja, saját közegei által végezteti el. Vagy más-

részt pedig a városokat az állami adminisztrációnak ellátásáért nagyobb mérvű dotációban részesíti, de különösen kötelese meg szabni a községi pótdók maximális határát, amely az országban a legnagyobb differenciákat okozza.

A legigazságtalanabb, hogy az egész közigazgatás költsége a városi pótdókból fedeztessék, mikor az a városi tisztviselői kar nem csupán a város ügyeit látja el, de szolgál az államnak, a járásnak, a szomszéd községeknek. Visel egy csomó idegen terhet, amelyért ellenértéket nem kap.

Épezték felette fontosnak tartjuk a vidéki városok terhén való könnyítést, azok háztartásának rendezését, mivel az állam gépezetének ezek a legfontosabb s eddig sajnos, legelhangyaltabb részei.

Modern egyházi művészet.

Írta: Fieber Henrik.

A strassburgi műnaternek déli portálján a csúcsíves szobrászat két leggyönyörűbb alkotása áll, melyek művészi tekintetben felveszik a versenyt a klasszikus szobrászattal is.

Bágyadtan, mintegy szélhűdötten áll az egyik — a zsinagóga, az ó-szövetséget képviselő nő-alak. Háromszor megtört zászló rúdja alig-alig támaszkodik karjához, mintha minden pillanatban elesni készülne, Halálra fáradt jobbában kihullásra áll a jórvénykönyve. Nemes arcán fájdalom és haldokló remény játszik. Egykoron a vallás és kultúra legdrágább kincsei voltak reá bízva; de nem ismerte fel az idők jelét, nem sejtette az új kor hajnalhasadását. Szeme be van kötve és e köteléken át alig csillan meg a szem, mely valamikor a politeizmus szürkeségében tisztán és bátran tekintett. Teattartása, földre szegzett feje tanúsítja, hogy eljártotta aszerpét, mert nem értette meg az új idők szellemét. Consummatum est. Leszerepelt.

Vele szemben egy másik nő-alak áll, az egyház. Királyi diadém ékíti homlokát. Teattartása nemes, magas, méltóságos, teljes a büszkeségnek, elbizakodottságnak legcsekélyebb jele nélkül. Tudatában van annak, hogy az igazságnak, szeretetnek és a népek kultúrájának hordozója. Munkakedvvel és derült lélekkel öleli körül jobbával a lelki fölszabadulás és megváltás jelét, a szent keresztet. A balkezében az áldozatnak és vigasznak kelyhét tartja. Reményteljes biztonsággal, sugárzó szeretettel fordul a megtört zsinagóga felé, de szeme messze távolba tekint, be a nemzetek és népek jövőjébe, melynek ő loss a kultúrfaktora. És szép homlokáról lesugárzik az intelligencia fénye, amely hirdeti, hogy ő részt kér a tudományok és művészetek szellemi irányításában. Szemét nem szegi le, nem tört bortal indul utjára, hanem emelt fővel, ifjú erővel, szerető lelkesedéssel és diadalbistos tudatával.

Erősen meg vagyunk győződve, hogy az egyház hivatása ma sem lehet más, mint a strassburgi dóm építéskor volt. Az egyház-

nak isteni küldetése elsősorban a lelkek örök üdvének munkálására szól, de soha sem tévesztette szem elől, hogy a lélek virág, mely az égnek nyílik, míg gyökere a földbe, a világi életbe kapaszkodik. Ezen talaj iránt az egyház nem lehet közönyös. A világi élet ezernyi finom gyökérszállal tapad a lélek életéhez s az egyház küldetése és feladata nem választható el hermitice a laikus élettől. Az egyház nem nyugodhatik meg dicső multjának szép emlékein, hogy az európai kultúrát szülte, dajkálta és nevelte, hanem a jövőben is, a kultúra szülőleves haladása mellett, érvényesíteni akarja irányító befolyását. Papsága nem szorítkozhatik szorosan csak a lelkipásztorokodásra és igehirdetésre, de mint művelt testület élénk érdeklődéssel kíséri a tudományok, művészetek és közélet mozgalmait s azokat nem csupán korrektívummal látja el, hanem ténylegesen előbbre vinni törekszik. Az egyháznak most is kötelessége, hogy a természetfölötti világ portáljánál állva, intelligenciával nézzen a modern világ tudományos és művészeti küzdelmeire; azoknak kibontakozását elősegítse; szívesen munkáljon közre minden valódi haladásban, jöjjön az akár a merészen előretörtető tudomány világából, akár a zseniális teremtető művészet birodalmából.

Rosszakaratú tagadás sem vonhatja kétségbe, hogy az egyház a mi időnkben is nem csupán az alsó rétegek és az ifjúság nevelésénél végez nagy kulturmunkát, hanem a tudományok legmagasabb művelésével hervadhatatlan érdemeket szerez. Az egyház a XIX. század ateista tudományától súlyosan megtámadva, sőt nem egy téren teljesen leverve és háttérbe szorítva szükségesen látta, hogy kilépjen az utolsó félszázadi zárkózottságából, amelybe a jöze-fnizmus, janzenizmus és febronianizmus kényszerítették a kielecsítve régi fegyvereit vagy újakat szerezve, szembeszálljon a tudomány embereinek támadásával. Megiaméltódott a szent várost felépítő zaidók nagy divina comediája: egyik kezébe kalapácsot és vakoló kanalat fogott, a másikkal kardot forgatott. S miután a hittől elszakadt tudomány világnak nem imponált a kinyilatkoztatásnak az előadása, az evangéliumnak egyszerű hirdetése, saját csataterén kellett felkeresni: az egyházi hitvédőknek be kellett vonulniok a laboratorikumokba, kórtermekbe, természettudományi gyűjteményekbe; be kellett járniok az egész világot bizonyítékokat gyűjtve Egyiptom, Assíria és Babilonia homokjában; követniök Darwin tanítványait; fölforgatniok a föld méhének rétegeit; összehasonlítani kultúrákat, régi és új módszereket. S nem riadtak vissza a verejtékes munkától; ellenkezéleg a munkakedv fokozódott minden visszahódított talpalatnyi területtel. Támadtak csodás szónokok, ragyogó elmék, lelkes harcosok, vértanúságig áldozatos tudós kutatók s folyt a munka emberfeletti erővel. A tudomány minden ágában akadt néhány európai hírű egyházi tudós, akit a kisebb kaliberű, de hangyasszorgalmu követők rajzoltak körül.

Az egyház tehát tudományos téren megtette és megteszi kötelességét, sőt azon túl is. Ellenben a művészetek országában mintha fölöslegesnek tartotta volna pozícióját megerősíteni. Talán nem is ért rá — mondjuk — a luxusra midőn önvédelmi harcát vívta. Tagadhatatlan ugyan, hogy a művészeti irodalom terén is nagy munka folyt, de tisztán hitvédelmi szempontból és a multa vonatkozólag: az egyházi széppéztés terén. Az egyháziak működése e téren alig haladta túl az első négy keresztény századot. A theologia monumentálisán túl a munkások száma megcsappan s csupán még a ceucsíves korsszak talál méltatókra. A modern művészetek pedig teljesen mostoha sorsra jutnak. Sőt valóságos ellenszenv fejlődik ki velük szemben. Az egyháziak mint pogány művészetre tekintenek s gőrcsően ragaszkodnak a középkori stílusokhoz.

Mert, sajnos, úgy állunk, hogy szépités nélkül szólván, nem értjük korunk művészetét. Az egyház, amely 18 századon át édes anyaként melengette keblén a művészeteket és ezen kulturmunkájával még legnagyobb

ellenfeleink elismerését is kivívta, most nem ismer gyermekeire. Nem azért, mintha a művészet mint tékozló fiú elhagyta volna a szülői házat és bűnös utakra tért volna. Egyes művészek ilyenmü eltévelyedését nem szabad az egész művészet rovására írni. Ezt a vádat ugyanis most untalan halljuk és a megszokottság révén folyton a művészetek elafajulásáról beszélünk, mint általános vízőzönrről, amelyen még egyetlen Noe-bárka sem evez. Ez a sötétedő, epéskedő, zsörtölődő hangulat megüli lelkünköt, elerjeszti munkakedvünket és erőnköt. Sokan sopánkodnak és siránkoznak az eltévelyedett és hóbortos modern művészetek felett, a merészebbek pedig tejes bizonsággal adják le a nagyközönségnek ezt a mindig ható ütőkártyát. De aki nem a velaszületett univerzál zsenialitással értékeli a művészeti mozgalmakat, hanem vasszorgalommal tanulmányozza át a régi és új művészetek irodalmát, aki kellő tudományos készséggel fegyverkezve mélyed el a régi és legújabb kor alkotásainak tudatos szentléletébe, vagyis aki nem előkelő idegen módjára adja le véleményét a modern művészeti törekvésekről: az tisztában van azzal, hogy a legújabb mozgalmak nem kamaszkori féktelenkedések, forradalmi titánkodások, eretnek lázadások, patológikus tünetek, vagy elbizakodott ifjú taloskodások. Magnus ab integro nascitur ordo — a művészet történelemnek egy új korszaka nyílt meg vagy harminc év óta. Természetesen az új stílusok nem deus ex machinaként jelennek meg a történelem színpadán s nem kész fegyverrel ugranak elénk, mint a mitológia Minervája Zeus agyából. A rendszer-változás, új korok születése mindig zavaros, forradalmi jellegű; sok a kiforratlan, a kísérletező s ami a legveszedelmesebb az élénk szímatuak rögtön divatot csinálnak a művészi lelkek inspirációjából s így tönkre teszik az új stílus hitelét a hozzá nem értők előtt. Így lett Valde Velds gyönyörű tervezeiből a kacskaringós Jugendstil, Korta bájos indahajlásaiból a jechtingstil, a francia és belga impresszio izmusból az epigonok harlekinfestezete. Ebben a modern Babelben eligazodni csak a művészeti képzettség spirituum dseratiójával — a szellemeket megküönböztető képességgel lehet. De lehet. Nincs most terem s időm, hogy a mostani európai művészeti irodalom állásfoglalását a modern művészetekkel szemben részletesen bemutassam; de utalok arra, hogy nincs manap Európában szaktekintélyű művészettörténész vagy író, aki a modern művészetek jogosultságát, komolyságát, magas ni óját és hivatottságát el ne ismerné. S ezen elismeréssel a modern művészetekkel szemben nem csupán ezen művészetekkel foglalkozó műtörténészek, hanem a klasszikus és középkori művészetek nagytekintélyű ismerői és kutatói is örömmel adóznak. Hallgassunk tehát inkább a tekintélyekre, mint a képzetlen kárhözátókra.

Folyt. köv.

Különfélék.

— **A székhely kérdés.** Ismeretes olvasóink elsvt, hogy a törvényhatósági bizottság Barsvármegye székhelyének Lévára való áthelyesését közgyűlésileg elhatározta. Az aranyosmaróti édekelttség a határozatot megfellebbrezte. A belügyminisztérium több, mint egy év előtt leiratban hitva fel a megye alispánját, hogy adatokat szerezzen be arról, mennyit ér a jelenlegi megyeház épülete, a távolaságról, az áthelyezés költségeiről stb. 14 hónap alatt egybegyűlt a válasz a miniszter kérdéseire. A törvényhatósági bizottság által delegált 25-ös bizottság e hó 15-ére hitva össze Majláth István alispán Lévára. Az értekezleten részt vettek az elnöklő alispánon kívül Bodó János főjegyző, Kazy János v. b. t., Holló Sándor, Báthy László, Balogh János, Vetzél István, Varga József, Kachelmann Károly, dr. Godin Károly, Zongor János, Levatic Gusztáv, dr. Frommer Ignác, Csekey Vilmos, dr. Kmoskó Béla, Benkovics Géza, Bódogh Lajos, Lócsay

Imre. A bizottság kifejezett kívánságára Majláth István alispán szószersint megismerteti a hozzá érkezett két miniszteri rendeletet és kéri a delegált bizottság választát. Kazy János v. b. t. indítványozza, hogy a miniszteri leiratok birtokában, Holló Sándor keze béli elnök vezetése mellett tegyék tanulmány tárgyává a kérdéseket s szerkessze meg a bizottság felterjesztését s csak azután hitva össze az alispán a bizottságot, hogy a választ átvegye. Ugy az alispán, mint a 25-ös bizottság elfogadta az indítványt. Az alispán az ide vonatkozó iratokat két hátra a bizottság rendelkezésére bocsátja. Ez a választ nem fog tizennégy hónapig késni!

— **A városok pótdója** cím alatt a „Bars” július 11-iki számában megjelent újdonsági cikkeknek Léva város pótdójára vonatkozó része nem mindenben felel meg a tényeknek mert abban az von mondvá, hogy Léva város pótdója „az utolsó öt év alatt emelkedett 33 0/0 ról 57 0/0 ra”; ez téves állítás s olyan színezte van, ily oda vetve, mintha a „Bars” a jelenlegi polgármesternek tulajdonítaná a 33 0/0-os pótdónak 24 0/0 kal történt megnövekedését. Az igazság kedvéért helyre kell igazítanom azon közleményt. Ezért a történeti tényekre in réa mutatok a következőképen: Léva város pótdója Mácsai Lukács polgármester hivataloskodásának megszünetekor 1892. évben már 33 0/0 volt; Márassy Istvánnak 1899. évig tartott polgármestersége alatt a pótdó 46 0/0-ra emelkedett; Bódogh Lajos polgármester vezetése alatt évenként 1 0/0 kal le lett szállítva 41 0/0-ig; azonban birtokszerzések s a tanítóképezdésre adott 90,000 korona ajándék miatt azt nemcsak ismét visszakellett állítani 46 0/0-ra, hanem 50 0/0-ra ellett azt emelni s az Országnal fogadó megvéve, taniók és tisztviselők fizetésének rendezése, vágóhid, Kherendi föld stb. vételek miatt fölvet beruházások eredményezték az 1909. évre az 57 0/0 pótdó behozatalát. Ha felsorolnám az 1899. év óta történt beruházásokat, vagyon gyarapodásokat, a város adósságainak tisztázását, felesleges kiadásainak kevesbitését, évi jövedelmének megnövekedését stb., akkor még a „Bars” felületes értesítője is más nézetet találna a pótdó emelkedése felől. B. Küldetett.

— **Haláleset** Bárá Holler István nagyterei birtokos e hó 13. án vissza adta lelkét Teremtőjének. A temetése 15-én volt. Epölly Ferenc káplán esperes temette Csémy Antal plebános és Bób János káplán segédkezése mellett. A szépen díszített ravatalt a gyászoló családon kívül a megboldogult előkelő jóbarátai és tisztelői vették körül. Életében nem ambicionálta magának a forumot, inkább csendes családi körökben kereste a boldogságát. Kellemes, jovialis természete mindenki előtt kedvesé, szeretetre méltóvá tette őt. Legyen neki könnyű a föld!

— **Tanoncinternátus Nyitrán.** A lévai ipar-és kereskedő tanoncisoklak felügyelő bizottsága elnökének régi és kedvenc eszméje, hogy városunkban viszonyainknak megfelelő inasinternátus létesítsék. Ily intézet Nyitrán folyó évi okt. hó 1-én nyílik meg és oly a gimnáziumnak alsóbb osztályait, vagy polgári iskolát végzett tanulókat vesz fel, kiket a szülői böcs előrelátás, az élet helyes ismerete és a magyar ipar szebb jövőjében vetett remény az ipari ipar-és kereskedő pályára szánt. Az internátus célja: növendékeiből jellemes, művelt, szakmájukban úgy elméletileg, mint gyakorlatilag tökéletesen képzett iparosokat nevelni a hazának. E cél elérésére a növendékek az intézetben lakáson és teljes elátáson (élelmezés, fűtés, világítás, fürdő) kívül alandó felügyeletben, gondos vallás-erkölcsös nevelésben htköznap esténként oktatásban (rajz, német nyelv), vasárnap délutánokint pedig rendszeres katonai kiképzésben részesülnek. Hogy a növendékek szabadon választott szakmájukat gyakorlatilag elsajátítsák, a htköznapokat műhelyben tötik, hol a legkitünőbb iparosmesterek vezetése mellett képezik ki magukat. Az ellenőrzést itt is az internátus vezetősége gyakorolja. Tartásdíj havi 34 korona. Jelentkezni már most lehet.

— **Áthelyezés.** — Bób János kápiánt Karvalyról Feketebalogra helyezte át püspöke.

— **Tűzér-gyakorlatok.** Mozgalmak képe lesz a máskor esedékes községeknek: Szőlgyének, Kátyának, Bartuk és Kéméndnek, mert az V. hadiszázhoz tartozó tábori tűzérsg több útege ezen községekben lesz lovastól együtt beszállólvá. A gyakorlatokat Szőlgyén határában fogják tartani.

— **Kinevezés.** *Cziky Vilmos* borsbesei peblános, okl. tanár, a nagyszombati érseki főgimnázium rendes tanárává nevezetett ki.

— **Gyászír.** — Úgy hullott le mint az ereti kalász az arató földön, mégis sok keserűséget, melységes gyászt hagyott maga után a kiterjedt rokonság szíveiben. *Ózv. Padányi László Mihály* né szül. Borsai Boros Maria elhunytát hozta hírül a gyászjelentés. Meghalt H. évében f. hó 14.-én, örök nyugalomra az alistai temetőben helyezték el 16. án. A megboldogult édes anyja volt *László Imréné*, a Lévai Takarékpénztár érdemes penztárosának. Élete egy mintanő á dases élete volt. A tisztelést és szeretetet övezte körül a 80 éves matrózat. Örömmel tekint-hetett arra a családjára, melynek gyökerét ő képezte. Harminckettő az életben levő gyermekeinek, vejeinek, menyjeinek, unokáinak és dédunokáinak a száma. Sok ily édes anyát adjon az Ég a mi forrón szeretett hazánknak! Emléket megőrizzük. A gyászoló család fájdalmában részvételre ösztönöz.

— **A keresztény munkásegylet ünnepe** Negy évvel ezelőtől mekkult meg városunkban a ker. munkásegylet, mely kitűzött céljának a legjobb igyekezettel törekedett megfelelni. A hazafias szellem, a munkás és a munkád közötti jó viszony fenntartása és ápolása képezte főgondját különösen az egyesület kezdeményezőjének, jelenleg is elnökének, *Jónás Imréné*nek. Hogy törekvését siker koronázza, hogy eszmeinek a munkásságot szeretetlejes, gondos vezetésével meggyernie sikerült, azt bizonyítja a vezetése alatt álló egyesület folyó hó 11.-én megtartott ünnepe. Az egyesület tagjai összegyűjtött filléreikből elkészítették szeretett elnökük arcképét s azt ünneppszereketében — melyre *Jónás Imre* elnököt küldöttsegileg hívák meg, leplezték le. Az üdvözlő beszédet az egylet ujonnan választott alelnöke, *Vojtek József*, mondotta, megköszönvén az elnöknek buzgó, fáradságot nem ismerő működését. Az elnök meghatott hangon közölte meg a szerető szívek tervezte szép meglepetést; ígerte, hogy mint eddig, ezután is teljes erővel fog működni az egyesület felvirágzásáért, tagjainak jóvoltáért. A tagok több megmivott vendégük s elnökü társaságában szórakoztak a késő esti órákig az egyesület helyiségeiben.

— **Amikor a szülők siketnémák.** Az már magában is megomlatisa magát, hogy van Léván egy cipész, *Biau Samu*, aki siketnéma és a felesége, *Schweiger Regina* is az. Nagyon szepen megértik egymást és sohsem perelnek. E hó 13.-án éjjel azonban nagy szomorúságra ébredtek. 4 hónapos gyermekük arccal a vánkoson, kisírt szemekkel élettelenül feküdt. A sürgősen érkezett orvosi segély is csak a halált konstatálhatta.

— **Hosszúújtú inas.** Egyik jónévi iparosunk már régebben tapasztalta, hogy pénzét a házbellek köü valaki rendszeresen megdézsmája, csak azt nem tudta, hogy kic oda az, aki ily módon akar önálló bankra tenni szert. A napokban tehát isbe állt és ebbeli ténykedését később csakugyan siker koronázta, saját inasát a koronák elandásírozásakor sikerült rajtacsipnie. Hogy a bankár klopomanias betegségeből mielőbb ki-gyógyulhasson, a gazdája alapos *lábszjúk-rában* reszesítette őt.

— **Új főnök.** *Schida Clelia* irgalmas nővert, aki intézetünkben hét évig működött, Beregszászra főnöknek helyezte át a felsőbbsege. Sajnáljuk a jó nővert, de őtőlünk a kitüntetésének.

— **Természeti emlékek.** *Darányi Ignac* földművelésügyi miniszter felhívás: intézett a községekhez, hogy számoljanak be azokról a helyekről, fákrol, amelyek határaikon belül történelmi események meg-

örökítésére vannak szentelve. Léván ilyen természeti emlék a Koháry-kápolna, amelynek megfelelő ápolását ez alkalommal is sürgetjük.

— **A duna-ípolylvölgyi vasút.** A szomszéd Hont és Nógradmegyékét keresz-tülzelő vonal műtanrendőri bejárata folyó hó 10.-én volt. Másnap pedig átadták a forgalomnak az új vasutat.

— **Tűzek.** *Garamberzencén Kohn Ármin* háza folyó hó 4.-én porrá égett. A benne levő butorzat és 1600 korona papírpézs is elhamvadt. A kár 15000 korona. — E hó 14.-én *Csatai Zsigmond* felsővárad lakos háza és két gazdasági épülete égett le.

— **Jégverés.** Az aratást nagyon sok helyen a jegesó vegezte. E hó 12.-én huszon-öt község határában pusztított a felemetes elem. A jégkért szenvedett községek: *Garammikola, Nemesoroszi, Zseliz, Garam-vezekény, Lekér, Garamdamásd, Tergénye, Nagyp szék, Füzessgyarmat, Alsó-Fegyver-nek, Vámosmikola, Szete, Deménd, Bori, Dalmád, Deménd, Felső-Szemeréd, G. úgy, Mère, Szalataya, N. Herestény, Csarád, Feketekelecsény, Bácsfalu, Csall.*

— **Margit.** A magyar gazda általános érvényű, ex omaseitü mondata, hogy „*Margitkor hegy, völgy*“. Ez az aratóknak szól. Margitkor minden gabona lekasálható. Az idén meg sem kezdődött az aratás jul. 13.-ig. Egy igazságra! megint kevesebb.

— **A bekövetkezhető kocsihányra** való tekintettel kereskedőnk és gyorsnak nyelmébe ajánljuk a következőket: — Az ősszel várható tömeges arú és terményszállítások, továbbá a folyamatosan levő nagy beruházási munkálatokhoz szükséges anyagoknak alandoan nagy tömegben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy a kocsiallakoknak lényeg s gyarapodása dacára is számolni kell a bekövetkezendő kocsihányal. A kocsihányból eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében a vasut minden alkalmasnak látszó intézkedést megtett. Figyelemztetjük emérfogva a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a részükről elszállítandó szállitási időzón nem köttött tömeggárak (épület-és tűzfia, szén, só, érc. kő, stb.) zónát még a nyár folyamán, mindenesetre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezése előtt, folyó évi szeptember hó közepéig lehetőleg elszállítsák.

— **Öngyilkos tehén.** Hába várják háza teit jászolva a Riska tehent, biz az csak nem került elő a csordáról. Kereste a gazda háznépével együtt, keresték a szomszédok mindonfelé, de hasztalanul. Vallatára fogták a tehénpászort, *Szabó András*, három fival együtt, akik egre-fodre esküdöztek, hogy, ott legelészett a Riska a többi tehennel együtt egész nap a mezőn, hazafelé meg olyan veszekedett jökedve volt, csak úgy *bugárzott*, folyton kiszaladt a csapatból. Majd a közeli falvakban köröztek, doboltattak, de minden eredmény nélkül. Szóval a Riska úgy elünt, mintha a föld nyelte volna el. Körülbelül egy hétre ez eset után iszonyu büzt lehetett érezni a *Libamalom* tele vezető utvn, amely ezután nyomra vezetett. Hat bizony ott volt a szegény Riska, két hosszú, közvetlen egymás mellett levő szalmakazal között beszorúva, természetesen élettelenül, csaknem csontig összeaszólvá. S mivel szorut helyzetéből sem előre, sem hátra nem mehetett, maga mellett a szalmát jódarabon elfogyasztotta, de mert vízhez nem juthatott elpusztult szomjan.

— **Betét kamatláb leszállítás.** A lévai kereskedelmi bank reszvenytársaság az állandó takarékbetéteteket folyó évi augusztus hó 1.-től 4% al kamatoztatja.

— **Csemege ujság.** Magyarországon minden fűző, gyarmatú, csemege, husárú, tejtermény stb. kereskedőnek, az élelmészési-és fogyasztási szövözeteknek, szállodás és kávészónak, sőt minden háztartásnak szolgálatot tesz a *Csemege Ujság*! Élelmészési szaklap. Éza maga nemeseen pártatlan hetilap szeptember 1-én indul meg. Előfizetési ára félévre 5 kor., egész évre 10 korona. Előfizetők ujevíg (5 hónapig) 3 koronáért kapják. Szerkeszti és kiadja *Lenkei Zsigmond* Budapest, VIII. Sándor-tér 4.

— **A legnagyobb kitüntetésben** Arany eremmel reszesült néhány nap előtt a német droguisták egyesületénél 1909. évi kiállításán a *FRITZ SCHULZ* R. T. Egeri, csehországi gyár, az ő kiváló minőségű *GLOBUS* fémnyász kivonatáért, *POLO* fém-

tisztító szeréért, *Globin, Globeline, Brillians* fényesítő-keményítőért, *Globus rozsdaeltávolítóért, szalmakalap-tisztítóért* és más egyéb készítményei révén. Újabb jele ez a kitüntetés annak, hogy ezek a készítmények valóban elsőrendűek és jósz; tekintetében pártatlanok. E cég már sok kitüntetésben reszesült. Arany eremmel a párisi 1900. világgkiállításán, *Grand Prix St. Louisi* 1904. világg kiállításán, arany áliamérem *Nüraberg* 1906. Milliő háziasszony használja évek óta a *Globus* gyártmányokat, melyok védjegye a *Globus* vörös keresztásván a *Fritz Schulz* jun. A. G. címmel. Tessék jószágáról meggyőződni.

Diana sósorszesz mint háziszser kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejbédörzsölésre és borotválkozás után arcfeccskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Masszirozásra általánosan minden házban csakis *Diana Sósorszesz*et használnak. Egy üveg 44 fillér.

A jó szappant arról lehet felismerni, hogy vízben könnyen oldódik és így a ruha szernyjét is könnyen oldja. Éppen azért a könnyen oldódó „*Szarvas*“-jegyű „*Schich*“-szappant szívesebben fizetünk egy fillérrel többet, mivel sokkal kiadósabb, mint az olcsóbb szappan. Kérjünk mindig „*Schich*“-szappant a „*Szarvas*“-jeggyel, melynek tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk.

Színház.

A már annyiszor elbűcsúztatott *Oroszlán* fogadó udvarán hevenyszett nyári színikörben, — mely ugyan nem méltó Léva városához, de legalább a célnak valamennyire megfelel — szerda óta *Szabadhegyi* igazgató társulata játszik. A társulat tagjai nagyrészt a legközelebb mult télről közönségünknek ismerősei, kiket azon kevesek, kik a színpártolásban élvezetet találnak, no meg akik ezt némileg erkölcsi kötelességüknek is érzik, szívesen látnak viszont. A társulat fő erősségei: *Sz. Kovács Biri, Sebestyén Marcsa, Gáspár Anna, Erdélyi Anna, Kálny. Saigethy, Ács* stb.

Az igazgató, hogy a közönség rideg közönyét megtörje a belépti jegyek árát színt: a lehet'enségig mérsékelte. Pedig egyenként is megérdemli, hogy pártfogás kísérje a társulat működését s buzalmukat jutalmazza anyagi s erkölcsi siker.

A héten előadott darabok jobbára a legújabb újdonságok sorából kerültek ki, melyeket már egyedül ez oknál fogva is érdemes volt megnézni mindenkinek, ki ismerni akarja a színpad iredalmának legújabb termékeit. A társulat repertoírja a jövő hetekre is több újdonságot ígér.

A bemutatkozás a *Dancig hercegnő*-vel, a cimszerében *Erdélyi Annával* nem volt épen szerencsés gondolát.

Sikeresebb volt a csüörtőki est, mikor a *Budapesten* nagy sikerrel adott *Forradalmi nász* került színre. Az újdonság ingere a viszonyokhoz képest elég szép számú közönséget gyűjtött egybe, kik nem is csalakoztak várakozásukban sem a darabot, sem az előadást illetőleg. *Sz. Kovács Biri* s *Ács* től néhány szep jelenetet láttunk. *Kálny* intelligens volt, de nem tudott érvényesülni.

Pénteken a *Dollárkirálynő*l adták félhelyarakkal. A rendezésnek technikai okokból volt nehézséggel kellett megküdeni, ami teljesen nem is sikerülhetett. Sajnos senekar hiánya s a songora hamissága miatt még a darab szép melodiamak is nagyon ártott. A cimszerében *Erdélyi Anna* ügyeskedett; méltó papája volt *Szabadhegyi*. Nagyon tetszett *Sebestyén Marcsa* és *Ács* ispiáng kettőre. Kedvesek voltak *Gáspár Anna* és *Szigethy*.

Tegnap az *Elvált asseony* került színre bérlet-zúnetben. Ma délután a *Cigány este* az *Aranyvirág*.

Holnap, hétfőn a *Király-t*, a vigesinház nagyszerű újdonságát mutatják be, kedden

pedig „Az elvált asszony“ operettjét rendszeres berletben adják, melyekre felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

Közönség köréből.

Sötétség győzelme.

Folytatás.

Elismerem és honorálom, hogy Haiczl Kálmán elfoglalt álláspontját higdigantán és illő komolysággal védte — Krafszky József bizottsági tag az előtte szözlötöl elsajátított álláspontot valótlán állítások és egy felekezet tagjainak illetlen sértegetésével védte.

Azt állította: „Valkházán a r. cath. iskola újból építését a ref. gyermekek száma tett szükségessé“.

Ez valótlán, mert saját statisztikai adatai szerint az iskolakötelesek száma 60, ezekben 58 r. catholikus 2 pedig más vallásu. — Kézenfekvő dolog tehát hogy 2 nem catholikus gyerek a r. cath. felekezeti iskola újból építését szükségessé nem tette.

Azt állította: a valkházai reformátusok olyan olcsó jánosok, kik ingyen akarják kiharászni egy r. cath. tanítót mint az iskolát — gátolói a magyar kultúra terjedésének; ez az állítás egy közönséges hazugság és csunya rágalom. Nézzünk csak szemébe az állításnak: Valkházán a r. cath. iskolai alap 1860-ik évben lett adományozva 1400 □ földterülettel.

Ezen alaphoz évekként elelőtt a magam vagyonából 1800 □-öt terjedelmű rétet adományoztam, tehát református létemre 400 □-ölet többet, mint az összes r. catholikusok. — Miért adtam? Azért, hogy az iskola tannyelve tisztán magyar legyen és a tanító a r. cath. iskolába járó 1 — vagy 2 teljesen szegény ref. szülők gyermekét ingyen ne tanítsa. — Ezenfelül adományoztam a rendvei r. cath. iskolai alaphoz 800 □-öt földet a magyar nyelv sikeresebb tanítása céljából. — Ezek felemlítésével dicsekedni nem akarok, csak bizonyítani akarom azt, hogy a bizottsági tag ur sértő állítása nem igaz.

Anélkül hogy közöm volna hozzá, már most az itteni r. cath. felekezet tanügy szeretetéről említek fel egy dolgot.

Az említett iskolai alapokon kívül volt a r. cath. híveknek egy birtokrészük, melynek jövedelméből fedezték tanítójuk fizetésének jelentékeny részét 1868. tól szakadatlanul. — Azon idő alatt, ahogy a bizottsági tag ur az iskolák felügyeletével megvan bízva, ezt a területet maguk között felosztották, ezzel a felekezeti tanító fizetésében előállott 200 korona hiányt most is a politikai község terhére — állítólag a bizottsági tag ur tanácsa folytán — akarják átcsempészni, hogy így a saját terhüket, községi adó alakjában, más vallásuakra tolhassák át.

Ilyen furfangos előzmények után hagyta jóvá barsvármegyei törvényhatósági bizottság többsége Valkháza község képviselőtestület azon határozatát, melyet az ottani hit felekezeti iskola építésére 1000, a tanító fizetéséből évente 200 koronát a politikai község terhére áttolni, ezuton községi adó alakjában saját terheit az amgy is nagy egyházi adóval terhelt, más felekezetekre átcsempészni megkísérelte.

Hát az kétségtelenül igaz, hogy ezen közgyűlési határozatnak ma még semmiféle jogi hatálya nincsen, és hiszem, hogy a megyék felettes és törvényisztelő hatósága előtt se lézzen, — de mégis kérdeim; közönyös lehet e akár megyénk társadalmára, akár más felekezeti lakosaira, hogy megyei bizottságunkban 25 szavazattal 20 ellen hozott határozat által olyan irányt kelt életre, hogy a r. cath. ahol többségben vannak saját felekezeti terheiket a már eléggé ismertett fufangos módon más felekezetűekre áttolni jogosultak, kérdeim: hová vezet ez akkor, ha más felekezetűek is mindenhol, ahol többségben vannak, ilyen törvényellenes utra vetemednek? Nem másra, mint a megyékben lakó felekezetek között az őszhang, az egyetértés, békesség és testvéries viszony felbontására!

Ez a határozat sokaknak érvet nyújt arra, akik régen állítják, hogy a vármegyei bizottság jelen alakjában igazság szolgálta-

tásra nem alkalmas testület, határozataiban ritkán tárgyilagoss, rábeszélhető, sokszor párt-érdekek, bosszu, ellenszenv felekezeti gyűlölet, elfogultság vezetik — a tárgyat összeségben sohse ismeri, csak szavaz — de még a maga egészében értelmi foka is hiányos — éppen azért minden felekezeti adózás kérdéseiben való bíráskodás joga hatásköréből mielőbb kiveendő, — de kiveendő még más okok miatt is.

Minden gondolkodó ember előtt kétség-telen, és azt a hozott vármegyei határozat kézzel fogható módon bizonyítja is, miként megyékben a Lonovicsoknak békeszerető, felebaráti szeretettel áthatott törvényt tisztelő száma fogyatékban van, — ellenben erősen szaporodik és terjed Kolonicsék nemzetitű és a Lueger-féle keresztény szocialistáinak békét és kölcsönös szeretetet mindenben bontó táborára.

Legyen mindenki résen hogy ezen áradat undok iszapja közéletünk békéjét el ne temesse.

Zongor János.

Hivatalos közlemény.

4370/1909 zszám.

Hirdetmény.

Léva r. t. város képviselőtestülete folyó évi június hó 30-án tartott évnegyedes rendes közgyűlésében a szálloda, vendéglő, kávéház és kávémérs iparokról szóló szabályrendeletet megalkotta.

Ezen szabályrendelet Léva város iktató hivatalában d. e. 10—12 óra közben 15 napon át van közszemlére kitéve, oly figyelemzettel hogy azt bármely helybeli lakos megtekinthesi s az ellen netaláni felebbezést az 1886 évi XXII. t. cz. 27. §-a értelmében a törvényes 15 napi határidő alatt a város iktató hivatalában benyújthatja.

Léva, 1909. évi július hó 14-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1909. évi július hó 11-től 1909. évi július 18-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Vanek István Sindler Anna	leány	Erzsébet
Juhász László Danis E.	leány	Rozália
Kriek Jenő Árvay Vilma	leány	Ida
Orgonás An al Volf J.	leány	Magdolna

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Szenci Pál	58 éves	Gömös bélgyal.
Blau Gyula	3 hó	Véletlen túl a.
Mucha T. Nagy R.	66 éves	Sziviz. elf.
Bálint Eszter	14 hó	Tüdőgyulladás
ösv. Húgyecz Mátyásné Róth Viktorné	78 éves	Ag. végkimerül.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Könya József rendőrkapitány

Buza w.-mázsanként 30 kor. — fill. — 31 kor. — Kétszeres 27 kor. — fill. 28 kor. — fill. — Rozs 20 kor. 50 fill. 21 kor. 40 fill. — Árpa 16 kor. — fill. 17 kor. — fill. Zab 20 kor. — fill. 22 kor. — fill. — Kukorica 16 kor. 40 fill. 17 kor. 20 fill. — Lenese 24 kor. — fill. 25 kor. — fill. — Bab 17 kor. — fill. 18 kor. — fill. — Köles 30 kor. — fill. 32 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere termézzettől aránkamentes 15—140 Vörös lóhere, kis aránkás 105—110 Vörös lóhere, nagy aránkás 105—110 Luczerna termézzettől aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 140—144 Luczerna, barnás szemű 115—120 Biborhere 42—44 Baltaczin 32—34 Muharmag 20—22

Nyilttér*)

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Eryhe, oldó háziszter mindazoknak, kik emésztési zavarokba és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Videki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsolés, elismert, régi jóhírű háziszter szaggatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 2. Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszétküldési hely MOLL A. gyógyszer-rész Cs. kir. udv. szűlöt, Bics, I. Fuchubon 9.

Saját termésből kis üstön főzött kitűnő minőségben

Seprő és törköly-pálinka

Hektoliterenként . . . . 140 koronáért
Literenként . . . . . 160 fillérért

Sárga baraczk-pálinka

Literenként 5 koronáért.

Kapható Leván

HOLLÓ SÁNDOR
pincéjében.

Kiadó lakás. A Hitelezet épületében az emeleten 2 szoba, konyha és kamarából álló lakás augusztus 1-től kiadó. — Bővebbet a házfelügyelőnél

Kevekkötő. Gabona kévekköteleket kézi kötesre ket veges pirosra festve újított fazárral mely újítás által a munka fele időbe kerül az eddigieknel mind az által nem dragában alultrott saját ipartelepén készít, és nagy mennyiségben raktáron tart. Valamint különböző gazdasági kötél árukat s legfinomabb valamint durvább fajta kender és gépuszító és szak fonásra alkalmas közőkat, cser dohány valamint e szakmába vágó bármiféle áru gyors és pontos elkészítésére vállalkozik. Szives megkeresésekre árjegyzéket bérmentve küldi Klapaty János ketygártó Vác.

Porosz köszén. G. pész, geptulajdonos és földbirtoos urak szives figyelmébe ajánlom, mint caéplési idenyre gőzgepes fűtegehez legcél-szerűbb és legolcsóbb fűési anyagot, a legelső rendű Porosz köszénemet, melyre már most megrendeléseket és előjegyzéseket e fogadok a legolcsóbb árban, továbbá raktáron tartok eisőrendű felvágott száraz bükkfát, melyet mentiszteltt rendszerim kenyemere hazhoz szálltok, azonkívül melegen ajánlom badagos, aranyműves uraknak és to, a szarncóci híres legelső rendű rostált bükkfa faszenemet szintén a legolcsóbb árban. — Szives partioágukba ajánlva tisztelttelé ifj. KOVATSIK JÁNOS, Szepessy-utca 8. szám. Léván.

Gyermekek mellé. Jul.-aug. ra továbbra is keresek gyermekek mellé egy intelligens komoly nőt, teljes ellátás és 20 korona fizetéssel.

Ajánlatokat Dr. K. J.-né címre a kiadó-hivatalba kérek.

Gépműhelyem összes berendezése egyenként vagy tömegesen eladó. Krapp Zsigmond, Léva, Klapka-u 4.

Eladó szőlő. 2 darab szőlő-talaj hegyen eladó. Bővebb felvilágosítást Léva, Kohári utca 46.

Zsák kölcsönző ad kölcsön zsákokat, úgy helyben mint vidékre, valamint új ponyvák és zsákokat is jutányos áron elad *Ungár Adolf Léva, Kohári utca.*

Ezüst szörmenyul. Fajtszta ezüst szörmenyulak kaphatók Léván. Bővebbet a Hitelintézeti házfelügyelőnél (Széchényi-u. 2.)

4 jó magyar szabó segéd 6-7 K heti fizetéssel és teljes ellátással felvétetik **Molnár József és László Léva.**

Kiadó ház. Ujonnar, modernül épített teljesen száraz 4 szobás, konyhával, fürdőszobával, kamrával és pircével bíró zárt üvegfolysós lakóház, melyhez szép udvar — és házikert is tartozik folyó évi augusztus hó 1.-től kiadó. Felvilágosítással szolgál **Tokody Imre vendéglős Léván.**

Jó kávé

az amely az üzletekben levő más árú szagát fel nem veszi és friss zamatját megtartja ez pedig a

Diadal PÖRKÖLT KÁVÉ

zárt csomagokban. Utólérhetlen jó minősége a jó háziasszonyt a választás gondjától felmenti. Szakértői felügyelet alatt készíti **Schmidl Sándor és fia Budapesten**

Kapható: **BLUM GYULA** fűszerüzletében Léván Bati-utca sarkán.

A mosás akár a táncz,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana kiméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradságot és vesződséget! Kiméli ennél fogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát! Tisztasága 30.000 koronával megegyezik.

KÖNYVKERESKEDESÜNKBEN tanuló felvétetik

Csakis néhány gimnáziumi osztályt végzett ifjú vétetik fel.

NYITRAI és TÁRSA LÉVA

Aprított tűzifa
kapható és megrendelhető Braun József és fiánál Léván.

Legnagyobb kitüntetés!

Aranymérem „Nürnberg, 1906“!

„Grand Prix“ St. Louis, 1904!

jobban tisztít
mint minden-
féle más.

Fémfiszítószer.

Kerékpár és alkatrészek!

Kern Testvérek Léva.

Ajánljuk dűsan felszerelt vas-, fűszer és csemege raktárunkat a közeledő idényre.

Kévekötél

a legolcsóbb árban.

Gabona zsákok,
ponyva, gépszij,
mindennemű

gép- és technikai cikkek,
olajzsiradék,
cement, kátrány
carbolineum,

és
gazdasági felszerelések,
nickel s mindennemű zománczott
vas edények,

Permetezők!

Dr. Aschenbrand-féle BORDÓI POR
kilogrammonként 76 fillér.

KÉK ÉS ZÖLD GÁLICZ,
kén, kék por, raffia hancs.
Linoleum padló lakkok,

ecsetek,

parkett mázak,

dusztlesz pormentesítő olaj,
jégszekrények,

fagylalt gépek,

Fürdő kádak,

mérlegek,

mozsdó álványok,

vas- és sárga réz ágyak,

Kénegezők!

Fényképészeti cikkek!

Varrógépek évi jótállással!

Teljes konyha berendezés!

Valóban

segít a
nagyszerű és
utólérhetetlen
Rovar
ölő

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. — Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. — Ennél fogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljek a „Zacherl in“ névre.

Bükkfaeladási hirdetemény.

Ujbánya szab. kir. r. t. város 1909. évi július 30-án d. o. 10 órakor a városház tanácstermében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladja a tulajdonát képező erdőben részben kitermelt és részben még tövön álló alábbi bükk-, mü- és tűzifát:

1. A városi faraktárban felrakásolt mintegy 1240 ürm³ hasáb tűzifát;

2. B. ü. o. I. vgs. 7. osztágban kitermelt és az erdőn felrakásolt 1328 ürm³ hasáb és 524 ürm³ dorong tűzifát és

3. Az A. ü. o. II vgs. 41. osztágban kijelölt vágásterületen kihasználásra kibélyegezett még tövön álló mintegy 200 köbm³ mü, 850 ürm³ hasáb és 290 ürm³ dorong tűzifára becsült bükkfa készletet.

A kikiáltási ár a városi raktárban, illetve az erdőn leendő átadásnál:

Ad 1. ürm³-kint Hat (6) korona

Ad 2. " hasáb fánál kettő (2) kor. 80 fill.

" dorong fánál kettő (2) "

Ad 3. m³-kint müfánál Hat (6)

ürm³-kint tűzifánál hasáb- és "

dorongfa) átlag Egy (1) " 30 fill.

B á n a t p é n z :

Ad 1. 740 korona; Ad 2. 490 korona és

Ad 3. 270 korona.

A kikiáltási ár — vasuti kocsiakományonkinti átadásnál:

Ad 1. Vasuti kocsi-rakományonkint 124 korona

Ad 2. és 3. Vasuti kocsi-rak.-kint 120 "

B á n a t p é n z :

Ad 1. 770 korona, Ad 2. 1120 korona

Ad 3. 850 korona.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Az ajánlat minden tételre külön-külön is megtehető.

Az árverési feltételek amlirrottnál és az ujbányai m. kir.

járásai erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Ujbányán, 1909. évi július hó 12. napján.

Polgármesteri állás üresedésben.

Staud Nándor

főjegyző.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.
Piaetéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára
— ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődők közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcsepplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Faeladási hirdetemény.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal tanácstermében f. évi július hó 28-án délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladásra kerül a garamberzencei vasuti állomási rakodóra kiszállított 153 drb juhar-, kőris- és szilfatörzs, mintegy 120 5 m³ fatömeggel.

Kikiáltási ár: 2258 korona.

Bánatpénz: 230 korona.

Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz be.

Ugy az írásbeli ajánlatokban, mint a szóbeli versenytárgyalásnál az ajánlat a kikiáltási áron felül, a kikiáltási ár egész és tized %-ában teendő, amely megajánlott % áremelés az írásbeli ajánlatokban úgy betűvel, mint számmal, olvasható írással kiirandó.

A vonatkozó árverési és szerződési feltételek a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál, valamint az ezen erdőhivatalhoz tartozó összes erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal által az érdeklődőknek kívánatra meg is küldetnek.

Írásbeli ajánlatokhoz szolgáló űrlapok és boríték kívánatra a jelentkezőknek a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál díjtalanul adatkak ki.

Zsarnócz, 1909. évi július hó 13-án.

Zsarnóczai m. kir. erdőhivatal.

BUTORRAKTÁR

asztalos műhely — kárpitos munkák.

A nagyközönség tudomására hozom, hogy 26 éve fennálló modern butorrafáramat **asztalos műhellyel bővítettem**, mely által t. vevőim legkényesebb izlését is kielégíthetem; jelenleg tehát azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bárminő megrendeléseket: **szoba-berendezést, egyes, ugy asztalos mint kárpitos bútordarabok készítését akár előrajzolás után is — és javítást elvállalhatok.** Saját műhelyemből a legjobb kivitelben s valóban hazai gyártmányként a legpontosabban szállíthatok. — A legmodernebb ottomán átvétők, szőnyegek, kelme- és csipke-függönyök, ágy- és asztal-terítőket a legdivatosabb mintázatban s különböző minőségben találhatók raktáramban. — Hiszem, hogyha addig megnyerte, így ezután a nagyközönségnek még fokozottabb tetszését fogja kiérdemelni a már évtizedek óta fennálló

Steiner József

kárpitos.

HANGVERSENY GRAMOFON.

Az itt ábrázolt beszélőgép 23—22 cm. széles és 13 cm. magas tokban, kitűnő hangdobozzal, játszás közben forgatható színes virágtölcsérrrel minden nagyságu lemezhez alkalmas, 2 darab 19 cm. átmérőjű mindkét oldalon bejátszott lemezzel együtt

16 forintért

kapható.

Nagy választék mindenféle és nagyságu beszélőgépekből és lemezekből.

Árjegyzéket és lemezijegyzéket ingyen és bérmentve

küldök. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás díjmentes.

Klein Sándor, órás és ékszerész Léván.

MAYER
GÉPGYÁR

vas- és fém-
öntő, rész-
vénytársaság

SZOMBATHELY —
BUDAPEST

VI. ker., Váci-körút 61. szám.

Legrégibb
hazai
gépgyár

Motorgyár

Alapítva
1850.
évben.

Benzin- és szivógáz motorok gyára
Vízi malom — berendezések.

Malomépítészet

Benzin cséplőkészletek 3 lóerőtől — 16 ló erőig.

Benzin stabil motorok 1—100 HP-ig.

Szivógázmotorok 6—120 HP-ig.

faszén, koks és antracit tüzelésre

berendezve, szerelve és üzembe átvadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű

mezőgazdasági gépek gyára.

Kedvező árak és fizetési feltételek.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Képviselek kerestettek.